

CEDMO Trends SK

19. vlna Očami Ipsosu:

Vnímanie aktuálnej spoločenskej situácie a konfliktu na Ukrajine

Espresso

OBSAH SPRÁVY

1 Základné parametre

1.1 Špecifikácia výskumu

2 Vnímanie aktuálnych problémov na Slovensku

3 Vnímanie konfliktu na Ukrajine

1 Základné parametre

Názov výskumu: CEDMO Trends

Termín hlavného zberu dát: 1. vlna: 31. 8. – 8. 9. 2023, 2. vlna: 22. 9. – 1. 10. 2023, 3. vlna: 13. 10. – 25. 10. 2023, 4. vlna: 10. 11. – 23. 11. 2023, 5. vlna: 8. 12. – 18. 12. 2023, 6. vlna: 12. 1. – 28. 1. 2024, 7. vlna: 9. 2. – 23. 2. 2024, 8. vlna: 8. 3. – 24. 3. 2024, 9. vlna: 12. 4. – 25. 4. 2024, 10. vlna: 17. 5. – 31. 5. 2024, 11. vlna: 14. 6. – 27. 6. 2024, 12. vlna: 19. 7. – 19. 8. 2024, 13. vlna: 13. 9. – 27. 9. 2024, 14. vlna: 11. 10. – 24. 10. 2024, 15. vlna: 6. 11. – 14. 11. 2024, 16. vlna: 7. 2. – 21. 2. 2025, 17. vlna: 7. 3. – 26. 3. 2025, 18. vlna: 4. 4. – 23. 4. 2025, 19. vlna: 7. 5. – 23. 5. 2025

Cieľová skupina: reprezentatívna populácia 16+

Spôsob výberu respondentov a respondentiek: kvótny výber

Nastavenie kvót: podľa Štatistického úradu SR

Sledované kvóty: pohlavie, vek, vzdelanie kraj, veľkosť miesta bydliska, používanie internetu

Metóda zberu: dopytovanie metódou CASI pomocou online panelu Populacia.sk a F2F dopytovania

Celková vzorka: 1. vlna: n = 2370, 2. vlna: n = 2106, 3. vlna: n = 2117, 4. vlna: n=1956, 5. vlna: n=2002, 6. vlna: n = 2012, 7. vlna: n = 1961, 8. vlna: n = 1948, 9. vlna: n = 1900, 10. vlna: n = 1834, 11. vlna: n = 1792, 12. vlna: 1710, 13. vlna: n = 1704, 14. vlna: n = 1707, 15.vlna: n = 1654, 16. vlna: n = 1612, 17. vlna: n = 1590, 18. vlna: n = 1573, 19. vlna: n = 1547

1.1 Špecifikácia výskumu

Cieľom dlhodobého výskumu realizovaného na Slovensku je sledovať postoje a názory populácie k rôznym spoločenským témam, zameraných predovšetkým na dezinformácie a hoaxy, informačné poruchy, či hodnotenie demokracie na Slovensku. Dlhodobý výskum sa zameriava aj na mapovanie vývoja týchto trendov.

Zadáateľom výskumu medzinárodné multidisciplinárne výskumné pracovisko CEDMO (Central European Digital Media Observatory), ktoré vedie Karlova univerzita (ČR) a dodáateľom je spoločnosť IPSOS. Vedúci výskumného tímu za CEDMO je Václav Moravec, za výskumný tím IPSOS sa na projekte podieľajú Michal Kormaňák a Paula Ivanková.

Dotazník k výskumu bol navrhnutý zadáateľom a konzultovaný s dodáateľom, pričom jeho konečná verzia bola pripravená v spolupráci s dodáateľom.

Zber dát prebiehal elektronicky v kombinácii s osobným dopytovaním. Výber respondentov a respondentiek zabezpečila spoločnosť IPSOS prostredníctvom online panelu. Respondenti a respondentky boli regrutovaní/é na základe kvótného predpisu schváleného zadáateľom.

Publikácia vznikla s podporou

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

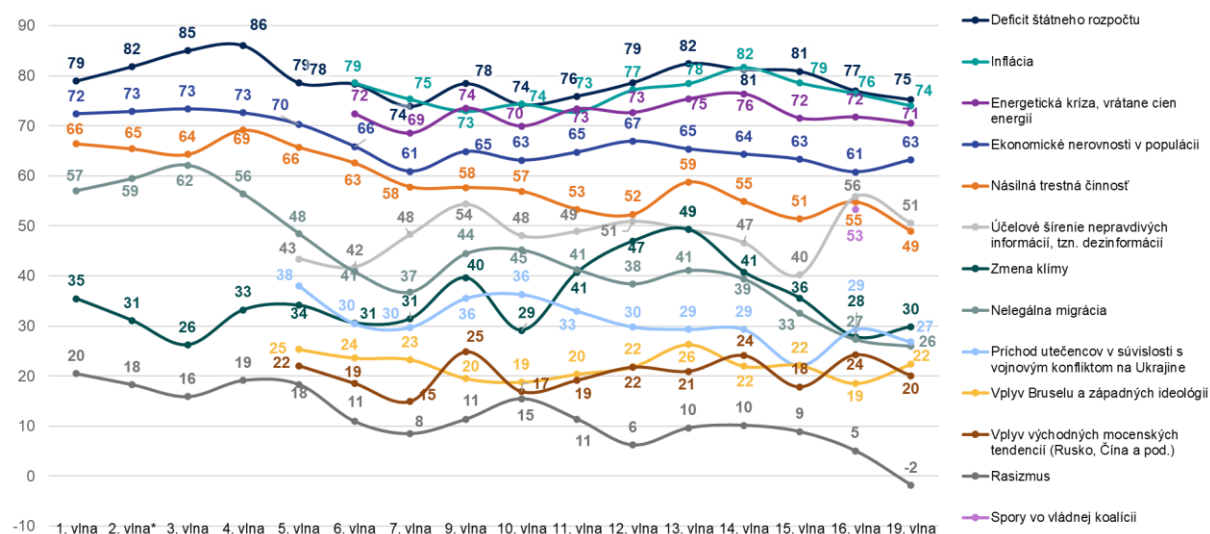
**NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY**

**MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU**

2 Vnímanie aktuálnych problémov na Slovensku

Ekonomické problémy sú dlhodobo vnímané ako tie najdôležitejšie, aj keď dôležitosť deficitu štátneho rozpočtu a inflácie v posledných troch vlnách klesala. Vnímanie ekonomických nerovností, ktoré uzatvárajú trojicu najdôležitejších problémov, bolo v posledných vlnách skôr stabilné. V poslednom štvrtroku tiež prudko klesala dôležitosť násilnej trestnej činnosti, zmeny klímy, nelegálnej migrácie či rasizmu, ktorý je v indexovom vyjadrení medzi populáciou vnímaný ako najmenej dôležitý.

Otázka: PROBSR01 Do akej miery podľa Vás predstavujú nasledujúce oblasti problémy pre Slovensko?

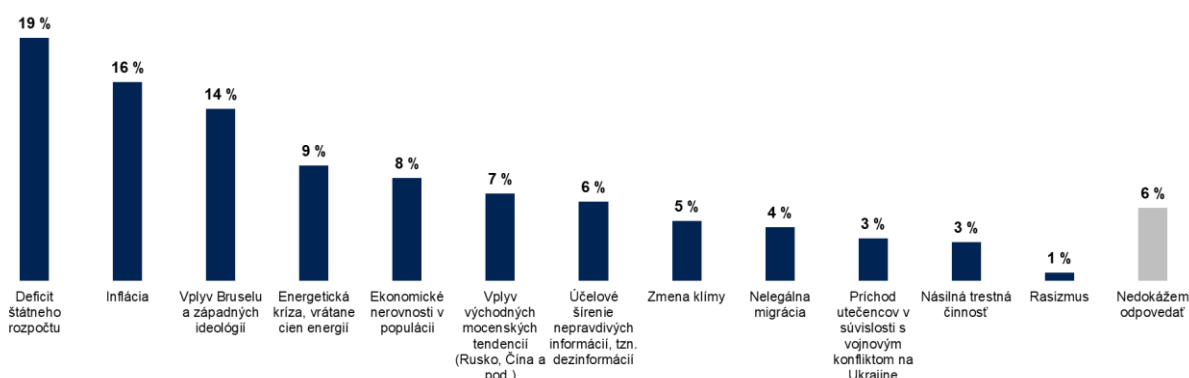
Pozn.: Index dôležitosti je vypočítaný pomocou vzorca $T2B - B2B$ ($T2B$ = zlučenie odpovedí „Zásadný problém“ a „Stredne veľký problém“; $B2B$ = zlučenie odpovedí „Malý problém“ a „Žiadny problém“) a môže nadobúdať hodnoty – 100 až 100

*Hodnoty pre 2. vlnu sú vypočítané váženým priemerom hodnôt 1. a 3. vlny, pretože v rámci 2. vlny nebola otázka zahrnutá do výskumu.

Ak by si Slovenky a Slováci mali spomedzi týchto problémov vybrať len jeden, ktorý považujú za najdôležitejší, najväčší podiel – viac ako tretina – sa opäť zhodla na ekonomických problémoch. Podľa približne pätiny (19 %) je najväčším problémom deficit štátneho rozpočtu a 16 % uviedlo infláciu. Tretí v poradí je vplyv Bruselu a západných ideológií, za najväčší problém súčasnej slovenskej spoločnosti ho uviedlo 14 % opýtaných.

Deficit štátneho rozpočtu bol zároveň častejšie uvádzaný najmladšou vekovou kategóriou 16 až 24 rokov (26 %). Tieto výsledky môžu naznačovať, že časť najmladšej generácie si uvedomuje, aký dopad môže mať zvyšovanie štátneho dlhu na ich, ale aj ďalšie generácie v budúcnosti. Na druhej strane, v tejto vekovej skupine výrazne častejšie prevládala podiel respondentov a respondentiek, ktorí v tejto súvislosti zatiaľ nedokázali vyjadriť svoj názor. V porovnaní s celkovou populáciou bol podiel tejto skupiny trojnásobný (18 %).

Mladí vo veku 25 až 34 rokov častejšie spomínali infláciu (24 %). Vo všeobecnosti ľudia do veku 44 rokov zároveň menej často uvádzali ako problém vplyv Bruselu a západných ideológií (v priemere ide o 5%). Medzi staršími vekovými kategóriami sme zaznamenali opačný trend. Staršiu vekovú skupinu obyvateľstva nadpriemerne netrápi inflácia alebo deficit štátneho rozpočtu, ale vplyv Bruselu a západných ideológií. U ľudí od 55 rokov sa tento problém objavoval výrazne častejšie; v tejto vekovej kategórii ide zároveň o najčastejšie uvádzaný problém, ktorý v priemere uviedla takmer štvrtina opýtaných (23 %).

Otázka: PROBSR02. A ktorý z nasledujúcich problémov je podľa Vás pre Slovensko NAJVÄČŠÍ?

3 Vnímanie konfliktu na Ukrajine

Tretina (33 %) slovenskej populácie si praje, aby sa rusko-ukrajinský konflikt skončil víťazstvom Ukrajiny. Necelá pätina to však vidí opačne a preferovala by, ak by zvíťazilo Rusko (18 %). Takmer tretina (32 %) by si priała dočasný mier bez jasného víťazstva jednej strany a 17 % sa vyjadriť nevedelo alebo sa o tento konflikt nezaujímajú. Z dlhodobého hľadiska je tento stav relatívne stabilný.

Muži (39 %) si častejšie než ženy (28 %) prajú víťazstvo Ukrajiny. Naopak, ženy (37 %) sa oproti mužom (26 %) častejšie prikláňali k dočasnému mieru. Pokiaľ ide o rozdiely medzi vekovými skupinami, najjasnejšie vyprofilované názory má najmladšia generácia a najstaršie ročníky nad 55 rokov. Jednoznačné víťazstvo Ukrajiny výrazne častejšie uvádzali aj mladí ľudia vo veku 16 až 24 rokov, maximálny súhlas uviedlo 49 % z nich. Celkovo si víťazstvo Ukrajiny praje viac ako polovica tejto vekovej skupiny (57 %). Na druhej strane, len o niečo staršia veková kategória 25

– 34 rokov v porovnaní s populáciou častejšie nemá na tento konflikt vytvorený jasný názor. Viac ako štvrtina v tejto skupine nevedela voči tejto téme zaujať stanovisko (28 %). Menej často si však želajú jednoznačné víťazstvo Ruska (7 %).

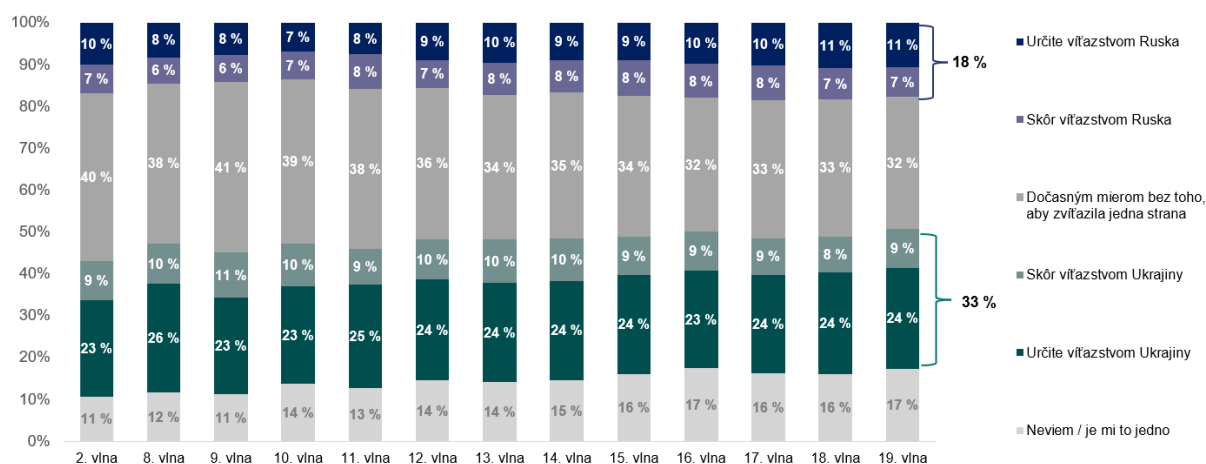
Ľudia vo veku 55 až 64 rokov výrazne častejšie podporujú dočasný mier (41%) a zároveň sa menej často prikláňajú k jednoznačnému víťazstvu Ukrajiny (19 %). O niečo vyhranenejšia je skupina ľudí nad 65 rokov; tá si častejšie než celková populácia praje jednoznačné víťazstvo Ruska (16 %), zatiaľ čo menej často podporuje jednoznačné víťazstvo Ukrajiny (19 %). Tieto vekové skupiny zároveň častejšie než celková populácia vyjadrili svoj názor na túto tému.

Z hľadiska regionálneho rozdelenia sa Bratislavský kraj oproti celej populácii častejšie prikláňa k jednoznačnému víťazstvu Ukrajiny (32 %), zatiaľ čo ľudia v Banskobystrickom kraji by častejšie uvítali dočasný mier bez jasného víťazstva jednej strany (45 %). Ľudia pochádzajúci z Nitrianskeho kraja majú na konflikt na Ukrajine menej často vytvorený nejaký názor než celková populácia; takmer tretina ľudí z tohto kraja sa k tejto situácii nevedela vyjadriť (31 %).

Vzdelanie je takisto faktor, ktorý diferencuje názory obyvateľstva v tejto oblasti. Ľudia so stredoškolským vzdelaním bez maturity by častejšie preferovali jasné víťazstvo Ruska, pričom jednoznačné víťazstvo Ukrajiny častejšie odmietajú (17 %). Naopak, v prípade vysokoškolsky vzdelaných je situácia opačná. 30% z nich podporuje jednoznačné víťazstvo Ukrajiny. Tieto dve skupiny sa tiež odlišujú tým, či na tento konflikt majú, alebo nemajú vytvorený nejaký názor. Zatiaľ čo ľudia so stredoškolským vzdelaním bez maturity sa častejšie než populácia nevedeli k tejto téme vyjadriť (23 %), u ľudí s vysokoškolským vzdelaním dochádzalo k tejto situácii menej často (12 %).

Výraznú diferencovanosť slovenskej populácie je možné pozorovať aj z hľadiska politickej orientácie. Prevažná väčšina voličstva strany SMER-SD si želá víťazstvo Ruska (40 %) alebo dočasný mier (41 %). Celkovo sú k ruskému víťazstvu tiež častejšie naklonené strany Republika (50 %) a Kotlebovci + ĽS Naše Slovensko (61%). Voličky a voliči strany HLAS-SD sa menej často prikláňali k jednoznačnému víťazstvu Ruska alebo Ukrajiny a častejšie podporujú dočasný mier (45 %). Dočasný mier takisto častejšie uvádzalo aj voličstvo strán SNS (51 %) a Aliancia (64 %). Voličstvo strany SNS však takisto častejšie inklinovalo k víťazstvu Ruska (27 %) než Ukrajiny (6 %).

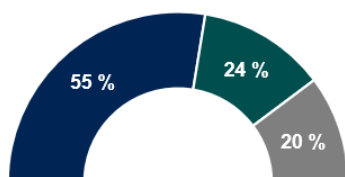
V prípade preferencie opozičných strán SaS, Progresívne Slovensko, Slovensko, KDH či Demokrati je naopak silnejší príklon k víťazstvu Ukrajiny. Najjednoznačnejší názor na rusko-ukrajinský konflikt má voličstvo Progresívneho Slovenska. Väčšina voličstva tejto strany si praje víťazstvo Ukrajiny, pričom 65% z nich, teda takmer dve tretiny, podporuje jasné víťazstvo Ukrajiny (celkovo je to 77%). Na druhej strane, až 41% voličstva strany Sme rodina uviedlo, že

Otázka: D01. Ako by ste si želali, aby skončil konflikt na Ukrajine?

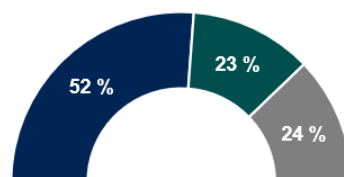
Viac ako polovica tých, ktorí si prajú dočasný mier, verí, že takýto mier môže byť trvalý (55 %). Približne štvrtina si myslí, že dočasný mier predstavuje riziko eskalácie konfliktu v budúcnosti (24 %). V porovnaní s 13. vlnou, v ktorej bola táto otázka dopytovaná naposledy, sa názory populácie v tejto oblasti výrazne nezmenili a sú pomerne stabilné. V trvalý mier verí častejšie najmladšia generácia vo veku 16 až 24 rokov (74 %). Mladí ľudia vo veku 25 až 34 rokov sú skeptickejší; oproti celkovej populácii viac ako dve pätiny vnímajú riziko budúcej eskalácie konfliktu (45 %). Ľudia vo veku 55 až 64 rokov častejšie nedokázali vývoj konfliktu po uzatvorení dočasného mieru posúdiť (30 %), avšak menej často vnímajú hrozbu eskalácie konfliktu (16 %).

19. vlna

- Môže byť trvalý
- Bude to riziko budúcej eskalácie konfliktu
- Neviem / nedokážem posúdiť

13. vlna

- Môže byť trvalý
- Bude to riziko budúcej eskalácie konfliktu
- Neviem / nedokážem posúdiť

Otázka: D01B. A myslíte si, že takýto dočasný mier môže byť trvalý alebo to bude riziko budúcej eskalácie konfliktu?